
ВІТАЄМО З ЮВІЛЕЄМ! ДО 80-РІЧЧЯ ВІКТОРА ПАВЛОВИЧА РИБАЧУКА

---

25 червня цього року виповнюється 80 років члену редакційної колегії нашого журналу Віктору Павловичу Рибачуку, який працює нині старшим науковим співробітником відділу проблем діяльності і стратегії розвитку Національної академії наук України ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України».

Віктор Павлович народився в робітничому селищі Іларіонове Синельниківського району на Дніпропетровщині. Після закінчення в 1963 році Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту був направлений на роботу в Інститут хімії полімерів і мономерів Академії наук УРСР (нині Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України), де працював на інженерних і наукових посадах, пройшов аспірантську підготовку й захистив кандидатську дисертацію на тему «Дослідження процесу синтезу складних аліцикленових оксиолігоєфірів та плівкоутворюючих полієфіуретанів на їх основі». Результатом дослідження стали розробка і впровадження технології виробництва ефективних інноваційних лакофарбових композицій на підприємствах України і Білорусі. Протягом п'яти років він працював головним інженером дослідного виробництва цього інституту.

У 1981 році доля відірвала його від безпосередніх занять хімічною наукою, але не від науки взагалі — десять років він пропрацював у відділі науки і учбових закладів ЦК Компартії України, де опікувався вирішенням проблем піднесення рівня й ефективності діяльності академічних інститутів хімічного, біологічного й природоохоронного профілю, ініціював розробку перших державних науково-технічних програм у галузі хімії і хімічної промисловості, біотехнології і генної інженерії та охорони навколишнього природного середовища.

З серпня 1991 року В.П. Рибачук — перший заступник міністра екологічної безпеки України, головний державний інспектор України з охорони навколишнього природного середовища. Брав участь у підготовці міжнародних наукових та екологічних програм, неодноразово очолював офіційні делегації України і виступав на міжнародних форумах. У 1992—1999 рр. був керівником Наукової ради з пріоритет-

ного напряму державних науково-технічних програм розвитку науки і техніки України «Охорона навколишнього природного середовища».

З грудня 1992 року В.П. Рибачук — головний консультант в адміністрації Президента України, а з жовтня 1993 по 2001 рік — головний редактор науково-популярного журналу «Рідна природа». Працював також виконавчим директором Державного фонду фундаментальних досліджень (1996—1997 рр.), був помічником-консультантом народного депутата України в Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти (1998—2001 рр.). Брав участь у підготовці нормативно-правових актів щодо діяльності України в Антарктиці, а також в організації Першої української морської антарктичної експедиції.

З 2001 року Віктор Павлович працює в Центрі (нині — Інститут) досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України. Основні його роботи присвячені наукометрії, і сьогодні він став визнаним фахівцем з цієї надзвичайно актуальної галузі наукознавства. Він є одним із перших, хто досліджував методологічні проблеми застосування вебметричного підходу для кількісного аналізу закономірностей і тенденцій розвитку науки в Україні та світі — вебнаукометрії. В.П. Рибачуком запропоновано методологічну концепцію бібліографічно-інформаційного супроводу та наукометричного моніторингу виконання державних наукових і науково-технічних програм, яку впроваджено в ході реалізації ДЦНТП проведення досліджень в Антарктиці на 2011—2020 роки. Ним розроблено системні методологічні підходи й методичний інструментарій для оцінювання результативності діяльності наукових установ, основні положення якого були використані МОН України при розробленні нормативно-правових актів, за якими проведена у 2012 році та здійснюється з 2019 року державна атестація наукових установ України.

В.П. Рибачук є автором понад 100 наукових публікацій, у тому числі 12 монографій і глав у монографіях, 2 словників, 4 авторських свідоцтв на винаходи. Він — співавтор серії монографій «Національна академія наук України: статистичний і наукометричний аналіз ефективності наукового потенціалу» (Київ, 2014—2018 рр.), а також ініційованого ним циклу бібліографічно-бібліометричних публікацій з вітчизняних досліджень Антарктики.

Наукову та організаційну діяльність В.П. Рибачук поєднує з активною науково-експертною, науково-педагогічною та науково-популяризаторською діяльністю. Він є членом Міжнародного товариства з наукометрії та інформетрії (з 2009 р.), членом редакційної колегії журналу «Наука та наукознавство» (з 2012 р.), Інформаційно-бібліотечної ради НАН України (з 2017 р.).

В.П. Рибачук нагороджений двома медалями та знаком «Винахідник СРСР» (1990 р.).

Віктор Павлович Рибачук завжди робив усе можливе для процвітання України — і тоді, коли вона була в складі СРСР, і коли стала незалежною.

Від імені колективу ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України» і редколегії журналу «Наука та наукознавство» сердечно вітаємо В.П. Рибачука з ювілеєм і бажаємо йому доброго здоров'я і творчих звершень.